
طراحی صحنه

اورن پارکر
کریگ وولف

ترجمهٔ مریم مجد

تهران

۱۳۸۷

سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت)

پارکر، ویلفورد اورن
 طراحی صحنه / اورن پارکر، کریگ وولف؛ ترجمه مریم مجد. — تهران: سازمان
 مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت)، مرکز تحقیق و توسعه علوم
 انسانی، ۱۳۸۷.
 دوازدهم، ۴۲۴ ص: مصور. — («سمت»: ۱۱۹۷: هنر: ۵۲)
 بها: ۶۵۵۰۰ ریال. ISBN 978-964-530-275-5
 فهرست نویسی براساس اطلاعات فیبا.
 عنوان به زبان اصلی: Scene Design and Stage Lighting, 7th ed, c1996.
 کتابنامه: ص. ۴۱۵.
 ۱. نمایش — نورپردازی. ۲. تماشاخانه — صحنه آرایی و دکور. الف. ولف،
 کریگ Wolf, R. Craig. ب. مجد، مریم، ۱۳۵۰- مترجم. ج. سازمان
 مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت)، مرکز تحقیق و توسعه علوم
 انسانی. د. عنوان.
 ۲ پ ۳ / ص ۲۰۹۱ / PN
 ۱۳۸۷
 کتابخانه ملی ایران
 ۱۲۷۱۷۲۶

سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت)
 مرکز تحقیق و توسعه علوم انسانی

Scene Design and Stage, W. Oren Parker, R. Craig Wolf, Harcourt Brace college
 Publishers, 1996.

طراحی صحنه

ترجمه مریم مجد

چاپ اول: زمستان ۱۳۸۷

تعداد: ۱۰۰۰

حروفچینی و لیتوگرافی: سمت

چاپ و صحافی: سازمان چاپ و انتشارات، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

قیمت: ۶۵۵۰۰ ریال. در این نوبت چاپ قیمت مذکور ثابت است و فروشندگان و عوامل

توزیع مجاز به تغییر آن نیستند.

نشانی ساختمان مرکزی: تهران، بزرگراه جلال آل احمد، غرب پل یادگار امام (ره)،

روبهروی پمپ گاز، کدپستی ۱۴۶۳۶، تلفن ۰۲-۴۴۲۴۶۲۵.

www.samt.ac.ir

info@samt.ac.ir

کلیه حقوق اعم از چاپ و تکثیر، نسخه برداری، ترجمه و جز اینها برای «سمت» محفوظ

است (نقل مطالب با ذکر مأخذ بلامانع است).

سخن «سمت»

یکی از اهداف مهم انقلاب فرهنگی، ایجاد دگرگونی اساسی در دروس علوم انسانی دانشگاهها بوده است و این امر، مستلزم بازنگری منابع درسی موجود و تدوین منابع مبنایی و علمی معتبر و مستند با در نظر گرفتن دیدگاه اسلامی در مبنای و مسائل این علوم است.

ستاد انقلاب فرهنگی در این زمینه گامهایی برداشته بود، اما اهمیت موضوع اقتضا می کرد که سازمانی مخصوص این کار تأسیس شود و شورای عالی انقلاب فرهنگی در تاریخ ۶۳/۱۲/۷ تأسیس «سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها» را که به اختصار «سمت» نامیده می شود، تصویب کرد.

بنابراین، هدف سازمان این است که با استمداد از عنایت خداوند و همت و همکاری دانشمندان و استادان متعهد و دلسوز، به مطالعات و تحقیقات لازم بپردازد و در هر کدام از رشته های علوم انسانی به تالیف و ترجمه منابع درسی اصلی، فرعی و جنبی اقدام کند.

دشواری چنین کاری بر دانشمندان و صاحب نظران پوشیده نیست و به همین دلیل مرحله کمال مطلوب آن، باید به تدریج و پس از انتقادهای و یادآوریهای بیانی ارباب نظر به دست آید و انتظار دارد که این بزرگواران از این همکاری دریغ نوزند.

کتاب حاضر برای دانشجویان رشته هنر (نمایش) در مقطع کارشناسی به عنوان منبع اصلی دروس مبنایی طراحی صحنه، آشنایی با نور و آشنایی با صورت، به ارزش هشت واحد ترجمه شده است. امید است که علاوه بر جامعه دانشگاهی، سایر علاقه مندان و هنرمندان نیز از آن بهره مند شوند.

از استادان و صاحب نظران ارجمند تقاضا می شود با همکاری، راهنمایی و پیشنهادهای اصلاحی خود، این سازمان را در زمینه اصلاح کتاب حاضر و تدوین دیگر آثار مورد نیاز جامعه دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران یاری دهند.

فهرست مطالب

۴۶	رنگ	ط	پیشگفتار
۴۷	بافت	۱	فصل اول: مقدمه
۵۲	اصول ترکیب‌بندی	۳	شکل تئاتری
۵۲	هارمونی	۶	شکل فیزیکی
۵۳	تضاد	۱۱	طراحی صحنه
۵۳	گوناگونی	۱۱	جلوه دیداری کلی
۵۳	نقش و نگار	۱۲	ویژگی طراحان
۵۴	تغییر تدریجی	۱۳	همکاری در طراحی
۵۶	ترکیب‌بندی و فضا	۱۵	فصل دوم: طراحی صحنه و تئاتر
۵۸	ترکیب‌بندی و وحدت	۱۶	تئاتر، وسیله‌ای ارتباطی
۵۹	توازن و حرکت	۱۶	تئاتر به منزله یک سازمان
۶۱	تناسب و ریتم	۱۸	تئاتر، به منزله یک نمایش
۶۲	ترکیب‌بندی و گیرایی	۱۹	تئاتر به منزله یک دستگاه
۶۳	مرکز گیرایی	۲۰	معماری صحنه و جایگاه تماشاگران
۶۵	فصل چهارم: ایده طراحی	۲۱	تئاتر قاب‌عکسی
۶۶	نقش طراحی صحنه در نمایش	۲۲	خطوط دید
۶۶	تشخیص کنش	۲۴	صحنه‌پردازی در تئاتر قاب‌عکسی
۶۸	ایجاد حال‌وهوا	۲۶	صحنه‌پردازی در مقابل دهانه قاب
۷۰	تعریف درون‌مایه	۳۰	تئاتر میدانی
۷۱	صحنه‌پردازی داستان	۳۲	صحنه‌پردازی انعطاف‌پذیر
۷۳	طراحی و اشکال دیگر تئاتر	۳۳	فهرست بازبینی
۷۳	پرسشهای مربوط به طراحی	۳۵	فصل سوم: طراحی صحنه در مقام هنری تجسمی
۷۴	چگونه آغاز کنیم؟	۳۶	طرح و طراح
۷۴	تحلیل متن نمایشنامه، اپرا یا فیلمنامه	۳۷	ترکیب‌بندی و عناصر طرح
۷۶	تعیین سبک دیداری	۳۷	خط
۸۴	پرورش مفهوم طرح	۳۸	بُعد
۹۰	دوباره خوانی نمایشنامه	۴۰	حرکت
۹۰	طراحی نقشه اجرا	۴۲	نور

۱۴۲	نقشه‌های تصویری	۹۴	ارائه ایده طراحی
۱۴۷	فصل ششم: طراحی صحنه و اجرای فنی	۹۷	مطالعات مقدماتی
۱۴۸	کارگاه دکور	۹۷	اسکیس
۱۴۸	مقتضیات فضا	۱۰۲	ماکت
۱۵۰	فضای کار	۱۰۵	اسکیس لباسها
۱۵۰	مواد و ابزار ساخت دکور	۱۰۵	ارائه فنی
۱۵۰	چوب به عنوان یکی از مواد ساخت دکور	۱۰۶	طرح رایانه‌ای
۱۵۲	فضای کاری کارگاه	۱۱۰	ارائه طرح نورپردازی
۱۵۴	درجات و اندازه‌های الوار	۱۱۱	طراحی تئاتری برای دنیای بیرون از تئاتر
۱۵۵	ابزار و وسایل نجاری	۱۱۱	برنامه‌های تجاری
۱۵۶	ابزار اندازه‌گیری و علامت‌گذاری	۱۱۱	تلویزیون درون‌سازمانی
۱۶۰	ابزار برش چوب	۱۱۱	نمایشهای کارناوال گون در فضای باز
۱۶۲	نکات ایمنی	۱۱۱	فصل پنجم: پیاده کردن طرح بر کاغذ
۱۶۴	ابزار اصلی کنده‌کاری و نازک‌کاری	۱۱۳	ابزار نقشه‌کشی
۱۶۶	ابزارزنها (فرز) و سمباده‌زنها برقی	۱۱۴	ترسیمات فنی در نقشه‌کشی
۱۶۸	ابزار سوراخ کردن چوب	۱۱۹	تصویر قائم
۱۷۱	ابزار و سخت‌افزار اصلی در ساخت چوب	۱۱۹	قراردادهای نقشه‌کشی
۱۷۴	ابزارهای بادی	۱۲۱	علائم خطی
۱۷۵	فلز یکی از مواد ساخت دکور	۱۲۳	نقشه‌هایی که با مقیاس درست رسم می‌شوند
۱۷۷	شکل دادن به فلز و ساخت آن	۱۲۶	اندازه‌ها
۱۸۳	ابزار و وسایل کار با فلز	۱۲۷	برشها
۱۸۳	ابزار اندازه‌گیری و علامت‌گذاری فلز	۱۲۷	پلان کف
۱۸۳	ابزار شکل‌دهی	۱۲۹	نشانه‌ها
۱۸۵	ابزار برش دستی	۱۲۹	اندازه‌گذاری پلان کف
۱۸۶	ابزار فلزکاری برقی	۱۲۹	عنوان‌گذاری
۱۸۷	مواد و ابزار اصلی در اتصال فلزات	۱۲۹	الواسیونهای طراح
۱۸۸	لحیم‌کاری	۱۳۱	جزئیات تزئینی
۱۸۸	جوشکاری	۱۳۲	نقشه‌کشی به کمک رایانه
۱۹۵	نکات ایمنی	۱۳۳	رسم نقشه سه‌بعدی عناصر دکور
۱۹۵	انواع سطوح دکور	۱۳۵	طراحی فنی
۱۹۵	پوشش آماده	۱۳۶	علائم نقشه‌کشی فنی
۱۹۷	سخت‌افزار دکور	۱۳۶	برش دکورهای آویزان و پلان
۱۹۷	سخت‌افزار متصل‌کننده	۱۳۹	طراحی وسایل صحنه
۲۰۳	سخت‌افزار صحنه	۱۳۹	
۲۰۵	طناب، کابل، سیم و زنجیر	۱۴۲	
۲۰۵	طناب		

۲۵۹	ارزش رنگ	۲۰۷	کابل
۲۶۱	درجه خلوص رنگ	۲۰۸	سیم
۲۶۲	ترکیب رنگ	۲۰۸	زنجیر
۲۶۴	رنگ در نقاشی	۲۰۹	فصل هفتم: ساخت دکور
۲۶۴	رنگ‌دانه	۲۱۰	انواع دکور
۲۶۶	چرخه رنگ	۲۱۱	دکور نرم
۲۶۷	دید رنگی	۲۱۱	انواع پرده صحنه
۲۶۷	افزایش بیش از حد رنگ و شدت نور	۲۱۴	آویزها
۲۶۹	حس رنگ و واکنش ذهنی	۲۱۶	سایکلوراما
۲۷۰	رنگ احساسی	۲۱۶	دکور با اسکلت
۲۷۰	استفاده درست از رنگ	۲۱۸	ساخت دکورهای چوبی
۲۷۰	طرح و نقشه رنگ	۲۲۰	دکور با روکش سخت
۲۷۳	نمودار رنگ	۲۲۲	کلاف‌بندی دکورهای قوس‌دار
۲۷۳	تغییر رنگ	۲۲۲	درها
۲۷۵	فصل نهم: رنگ آمیزی صحنه	۲۲۶	پنجره‌ها
۲۷۶	نقاشی و رنگ	۲۲۶	تزئینات
۲۷۷	رنگ صحنه	۲۲۸	دکورهای سه‌بعدی
۲۷۹	رنگهای جوهری انیلین	۲۲۸	سازه‌های حقال
۲۸۱	سمومیت‌زایی رنگهای پوششی و جوهری	۲۴۰	سازه‌های غیرحمال
۲۸۲	طرح‌های نقاش	۲۴۱	سطوح بافت‌دار و حجیم
۲۸۵	روند نقاشی	۲۴۲	فوم‌های از پیش ساخته
۲۸۵	پوشش آهاری	۲۴۴	نکات ایمنی
۲۸۶	پوشش نخستین	۲۴۴	فوم دوبخشی
۲۸۶	پوشش زیرین	۲۴۴	روش گرم‌انرم
۲۸۷	نقاشی جزئیات و نقاشی تزئینی	۲۵۰	نکته ایمنی
۲۹۶	سطوح بافت‌دار	۲۵۰	سطوح آینه‌ای
۲۹۶	پارچه‌های روکش	۲۵۱	آینه تکره‌اندود
۳۰۰	روش‌های نقاشی سطوح	۲۵۱	آینه‌هایی با پشت توری استری
۳۰۰	نقاشی افقی	۲۵۱	پلکسی‌گلاس که تبدیل به آینه شده است
۳۰۰	قاب ثابت و بومرنگ	۲۵۵	فصل هشتم: رنگ در طرح
۳۰۰	قاب متحرک	۲۵۷	زبان رنگ
۳۰۰	قلم‌موها و ابزار دیگر	۲۵۸	رنگ در نور
۳۰۱	انواع قلم‌مو	۲۵۸	رنگ‌مایه (فام)
۳۰۱	روش تمیز کردن قلم‌مو		
۳۰۳	لوازم کمکی نقاشی		

۳۴۳	حرکت واگنها	۳۰۳	ابزار و لوازم دیگر نقاشی
۳۴۷	صحنه گردان	۳۰۴	ابزار نقاشی
۳۵۲	صحنه‌های مجهز به بالابر	۳۰۴	مقاوم‌سازی دکور در برابر حریق
۳۵۲	بالابرهاى کوچک و تله‌ها	۳۰۵	آزمایش ضد آتش بودن
۳۵۲	کف بالابر	۳۰۵	رعایت ایمنی
۳۵۴	کاربردهای رایانه در پشت صحنه	۳۰۷	فصل دهم: جابه‌جایی و نگهداری دکور
۳۵۵	فصل یازدهم: وسایل صحنه و طراح	۳۰۸	عوامل مؤثر در جابه‌جایی دکور
۳۵۷	وسایل صحنه در مقابل دکور	۳۰۸	ساختار نمایش
۳۵۸	اکسسوار دستی	۳۰۹	سالن تئاتر و صحنه
۳۵۸	اکسسوار دکور	۳۱۰	طرح صحنه و طراحی تولید اجرا
۳۵۹	اکسسوار تزئینی	۳۱۰	بودجه
۳۵۹	انتخاب اکسسوار دکور و اکسسوار تزئینی	۳۱۰	سازمان پشت صحنه
۳۶۰	سبک تاریخی و شکل تزئینی	۳۱۱	مدیر صحنه
۳۶۳	انواع پرده و آرایش پنجره‌ها	۳۱۱	نجار صحنه
۳۶۶	امانت گرفتن یا اجاره وسایل	۳۱۱	سرپرست برق کاران
۳۶۸	ساخت و بازسازی میلمان	۳۱۱	سرپرست اکسسوار صحنه
۳۷۰	رویه کوبی	۳۱۲	تکنیسین صدا
۳۷۱	پوشش کف	۳۱۲	چامه‌دار
۳۷۴	پوشش کف کاربردی	۳۱۲	جابه‌جایی دستی دکور بر کف صحنه
۳۷۴	روشهای ساخت و ریخته‌گری	۳۱۳	محکم کردن، مهار و اتصال
۳۷۵	پایه ماشه	۳۱۶	دکورهای آویخته
۳۷۶	سلسطیک	۳۱۶	شبكة توری (گرید)
۳۷۶	یونولیت	۳۱۷	دسته‌های طناب
۳۷۶	فایبر گلاس	۳۱۸	سیستم به پرواز درآوردن دکور...
۳۷۹	ساخت انواع زره و تن‌پوش رزمی و ماسک	۳۱۹	سیستم تعادلی
۳۷۹	نمد چندلایی (متوزق)	۳۱۹	سیستم جثقیل کابلی دستی (وینچ)
۳۸۱	وسایل تولید جلوه‌های ویژه	۳۲۴	طناب کشی
۳۸۱	ترکها یا جای شکست	۳۳۳	بار متغیر
۳۸۴	نقوش شاخ و برگ	۳۳۳	طناب کشی پرده
۳۸۵	جلوه‌های شنیداری	۳۳۶	دکور بر روی چرخ
۳۸۶	تصاویر رنگی	۳۳۷	چرخها
۴۰۳	نمایه	۳۳۸	انواع جکهای بالابر
۴۱۵	منابع	۳۳۸	واگنهای بازودار (با تیر پیش آمده)
۴۱۷	واژه‌نامه	۳۳۸	واگنها
		۳۴۱	چرخ بادی

پیشگفتار

داستان ترجمه این کتاب داستان زندگی است. همه چیز از یک روز گرم تابستان شروع شد؛ در اتاقی از اتاقهای سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت) واقع در خیابان رهی معیری. نشانی این سازمان را گفتم تا آن دسته از خوانندگانی که با این سازمان آشنایی دارند، بدانند تاریخ آغاز این پروژه به چه زمان دوری برمی گردد. لازم است از درایت، صبر و حوصله مسئولان محترم سازمان سمت که در ارتباط مستقیم با این پروژه دشوار قرار داشتند، از صمیم قلب تشکر و قدردانی کنم؛ بدون حمایت‌های ایشان این کار هرگز به پایان نمی‌رسید.

در جستجوی فهرست کتابهایی بودیم که کمبودهای کتابهای مرجع رشته نمایش را جبران کنند. کتاب طراحی دکور و نورپردازی صحنه^۱ را که از کتابهای مرجع معتبر دانشگاهی است، پیشنهاد دادم. پیشنهاد پذیرفته شد و چند ماهی در انتظار خرید آخرین چاپ موجود گذشت و قرارداد یکساله تنظیم شد؛ علی‌رغم باور استادان گرامی سازمان سمت به دشواری کار و نیاز به نیروی بیش از یک نفر برای انجام آن، پذیرش این کتاب به عنوان پروژه‌های تحقیقاتی که می‌توانست بودجه و مجال مناسب‌تری در اختیار گذارد، امکان‌پذیر نگردید، کفش آهنین به پا، قدم نخست برداشته شد.

از همان آغاز، ضرورت وجود دستیار برای انجام کارهای جانبی که البته گاه اهمیت آنها بیش از کار اصلی بود و دقت و حوصله فراوان می‌طلبید، به شدت احساس می‌شد. اولین دستیار خوبم، خانم مهسا کرم‌پور، با دقت و حوصله بسیار به کمک آمد. همکاری ما با فراهم شدن ادامه تحصیل او در کشوری دیگر، پایان یافت و داستان تحصیل در دیار دیگر تبدیل به داستان تکراری دو دستیار دیگر شد، اما پیش از عزیمت چهارمین و آخرین دستیار، ترجمه کتاب به اتمام رسید. خانمها لادن برهانی و بیتا اولیائی زحمات بسیاری برای این پروژه کشیدند که بدون حضورشان، مسیر ترجمه بسیار دشوارتر از آنچه گذشت، می‌شد. افزون بر جستجوی معادلهای فارسی واژگان و اصطلاحات فنی در کتابخانه‌ها و با رجوع به

فرهنگهای موجود و واژه‌نامه‌های کتابهای مرتبط با موضوع، تحقیقات میدانی و ملاقات با صاحبان مشاغل و اساتید دیگر نیز، توسط این همکاران بسیار عزیز صورت گرفت. به درازا کشیدن زمان ترجمه و پویایی تغییرات زمان در کنار اهمیت کار، به روز کردن اطلاعات و جستجو برای یافتن برابری‌های تازه‌تر و احتمالاً گویاتر را ضروری می‌ساخت و این کنکاش تا انتهای کار با جدیت دنبال شد. لازم است از آن دسته از صاحبان مشاغل نجاری، آهنگری، دکورسازی، یراق‌آلات، قالب‌سازی، طراحی صنعتی، لوله‌کشی، فلزکاری، نقاشی، مهندسی مکانیک و غیره که با حوصله، پاسخگوی پرسشهایمان بودند و صدالبته جناب آقای مانی شهزیر و دوستان مهندس معمارم، خانمها لیلا اسحاق‌زاده و مهسا مجیدی و آقایان محمد مجیدی و بهرام شکوهیان که لطفشان شامل حالمان شد و ما را در یافتن بهترین و مصطلح‌ترین معادل‌های فارسی در زمینه‌های نام‌برده یاری کردند، قدردانی کنم.

نیمه‌های راه به اتفاق سازمان «سمت» بر آن شدیم به ترجمه بخش اول کتاب بسنده کرده و از ترجمه بخش دوم صرف‌نظر کنیم. دلایل امر متعدد بود، نخست آنکه بخش اول کتاب از نظر موضوعی مستقل بوده و از ابتدا بنا بود در جلدی جداگانه منتشر شود. جلد نخست با یازده فصل، به طراحی صحنه و جلد دوم با سیزده فصل به طراحی نور و صدا می‌پرداخت.

دلیل دیگر آنکه در طی چند سال کار بر روی بخش نخست، کتابهای دیگری مرتبط با موضوع بخش دوم توسط سازمان «سمت» و ناشران دیگر انتشار یافت و بدین ترتیب مشکل نبود مرجع نیز، برطرف شد. بنابراین اینکه بخش نخست منتشر شده و بعدها بخش آخر به آن اضافه شود، لطمه‌ای به کیفیت کار وارد نمی‌ساخت. بدین ترتیب نام کتاب نیز به «طراحی صحنه» تغییر یافت.

نکاتی در ترجمه این کتاب در نظر بوده که طرح آنها ضروری به نظر می‌رسد. نخست آنکه تلاش شده در انتخاب معادل‌های فارسی واژگان تخصصی، به‌ویژه ابزاری که بیش از یک نام دارند، مصطلح‌ترین واژه در متن اصلی و سایر اسامی، در پانویس آورده شود. دوم، برای آنکه خواننده فارسی‌زبان مفاهیم را بهتر درک کند، مترجم توضیحات لازم را در پانویسها اضافه کرده است.

انتهای کتاب واژه‌نامه تمامی عبارات و واژگان موجود در این کتاب که زمینه‌های بسیار متنوعی را دربر می‌گیرد اضافه شده است، با این امید که بتوان از آن جداگانه نیز به عنوان فرهنگ کوچک لغات بهره گرفت.

ترجمه این کتاب برای دانشجویان و به امید آینده‌ای پربارتر و پرکارتر از پیشینیان، صورت گرفته است، هرچند که تنوع و کارایی مطالب، آن را برای طیف گسترده‌ای از مخاطبان قابل استفاده می‌کند.

در برگردان این کتاب به زبان فارسی به عنوان کتابی مرجع، دقت و وسواس بسیاری به کار رفته است و تلاش بسیار شده تا متن عاری از اشتباه باشد و همه فصول، چندین نوبت به طور کامل بازنویسی شده‌اند، اما از آنجا که بخش عمده‌ای از مباحث برای بار نخست به فارسی برگردانده شدند، بهره‌گیری از تجارب گذشته ممکن نبود، لذا احتمال وجود کمی و کاستیهایی که از دید پنهان مانده باشد، وجود دارد. یادآوری این کاستیها از سوی خوانندگان عزیز، موجب سپاس است و احتمالاً در چاپ بعدی اصلاح خواهند شد.

ترجمه فوق در مسیر چندساله و طولانی جریان زندگی به پایان رسید و شاهد جداییها، وصلها، مرگها و تولدهای متعدد بود. در تمام راه دلهره انجام کار، بی‌امان همراهم بود - از روزهای عادی زندگی گرفته تا کابوسهای تب و اتاق بیمارستان. اغلب شبها و روزهای چندین سال گذشته با این پروژه تمام‌ناشدنی گذشت و البته خانواده و دوستان نزدیک هم از این همزیستی بی‌نصیب نماندند! قدرشناسی و سپاسگزاری صمیمانه خود را به تمامی نزدیکانی که با عشق و بردباری مرا در این مسیر همراهی کردند، به‌ویژه خانم نرگس مجد که به جز همدلی خواهرانه، هرگاه که به یاریش نیاز بود با خوشرویی و حوصله تمام به کمک آمد، تقدیم می‌دارم؛ همچنین از سرکار خانم پروش طلایی و جناب آقای اسدالله معظمی گودرزی که در ویرایش این اثر همت و مبادرت ورزیدند صمیمانه سپاسگزارم.

اکنون، بسیار دیرتر از تصور اولیه و با پشت‌سر گذاشتن مسائلی بسیار جدی‌تر و دشوارتر از پیش‌بینیهای ابتدایی، این دفتر بسته شد. از پایمردی و به پایان رساندن این کار بزرگ خرسندم؛ به امید آنکه مورد استفاده همه کسانی قرار گیرد که در زمینه تئاتر و سینما به فعالیت مشغول‌اند.

مریم مجد

خرداد ۱۳۸۷